

Sivistystoimen työryhmä

Aika: Keskiviikko 19.6.2013 klo 13.00 – 14.55

Paikka: Kurikan kaupungintalo, Kärkytie 1

Läsnä:

Olli Kangas, puheenjohtaja

Mervi Mäenpää, 1. varapuheenjohtaja

Kaisa Pihlaja, 2. varapuheenjohtaja

Päivi Hernesmaa

Anne-Mari Packalen-Reinikainen

Arto Mäkipelto, henkilöstön edustaja Kurikka

Paula Kotirinta, henkilöstön edustaja Jalasjärvi

Heikki Vierula, sihteeri

Poissa:

Kari Nieminen, henkilöstön edustaja Seinäjoki

§ 6

Edellisen kokouksen pöytäkirja

27.5.2013 pidetyn kokouksen pöytäkirja on toimitettu työryhmän jäsenille sähköpostitse.

Ehdotus:

Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös:

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

§ 7

Päivähoito

Päivähoito on varsin tarkkaan säädelyä toimintaa, minkä vuoksi sen järjestämisessä ei kuntien kesken ole paljoakaan eroja. Myös maksut määräytyvät yhtenäisin, asetuksessa säädetyin perustein. Käytännössä eroja on vain siinä, kuinka suuri osuus päivähoitosta tapahtuu päiväkodeissa ja miten suuri ryhmäperhepäiväkodeissa tai perhepäivähoidossa, ja lisäksi paljonko kunnassa on yksityistä päivähoitoa. Seinäjoella päivähoitossa olevista n. 80 % on päiväkodeissa, Jalasjärvellä 36 % ja Kurikassa 57 %. Kustannusten kannalta on merkittävää päivähoitoyksiköiden koko. Mitä suurempia päiväkodit ovat, sitä pienemmiksi kustannukset lasta kohden yleensä muodostuvat.

Seinäjoella on tällä hetkellä päivähoitossa 3.005, Jalasjärvellä 305 ja Kurikassa 649 lasta. Kun alle kouluikäisten lasten määrä on kaikissa kunnissa kasvussa ja päivähoitoon tuodaan entistä suurempi osa lapsista, päivähoitopaikkoja tarvitaan lisää. Erityisen selvästi kasvaa alle 3-vuotiaiden hoidossa olevien lasten määrä, mikä lisää henkilöstön ja tilojen tarvetta vielä huomattavasti enemmän kuin yli 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu.

Yhteistä kaikille kolmelle kunnalle on myös se, että erityisesti päiväkotipaikkoja tarvittaisiin lisää. Perhepäivähoitajien määrä vähenee, ja uusia on vaikea saada. Kuitenkin myös perhepäivähoitoa tarvitaan jatkossakin. Uusia keinoja perhepäivähoitajien saamiseksi onkin

löydettävä. Muuten tämä hoitomuoto kutistuu lähes olemattomiin. Ryhmäperhepäivähoito sopii parhaiten kyliin, joissa ei lapsia ole päiväkotiryhmäksi saakka. Taajamissa kysyntää on eniten päiväkotipaikoista. Päiväkotien rakentamiselta ja lisähenkilöstön palkkaamiselta ei vältty mikään ko. kolmesta kunnasta.

Seinäjoen, Jalasjärven ja Kurikan päivähoitojen yhdistäminen ei ratkaise päivähoitopaikkojen eikä päivähoitohenkilöstön lisätarvetta. Hallintojen yhdistämisellä ei ole saavutettavissa muutenkaan merkittäviä etuja, koska tietty määrä esimiestasoa ja hallintohenkilöstöä tarvitaan joka tapauksessa. Koska alue on maantieteellisesti varsin laaja, päivähoitoon hakeutuvia nykyisten kuntarajojen yli on erittäin vähän. Näin ollen lisää päivähoitopaikkoja tarvitaan eri puolilla asutuksen sijoittumisen ja lasten määrän mukaan. Kyse on lähipalvelusta.

Johtopäätökset

Päivähoitopaikkoja tarvitaan kaikkien kolmen kunnan alueella nykyistä enemmän. Organisaatioiden mahdollinen yhdistäminen ei muuta tilannetta. Parhaaksi ratkaisuksi on yleisesti osoittautunut ns. avointen palveluiden tarjoaminen varsinaisen päivähoidon tilalle silloin, kun lapsi ei molempien vanhempien työn tai opiskelun vuoksi välttämättä tarvitse varsinaista päivähoitoa. Painetta kunnalliseen päivähoitoon vähentää myös yksityinen päivähoito, joka ei tosin alenna kustannuksia, koska yksityisiä koskevat samat vaatimukset ja määräykset kuin kunnallisiakin hoitopaikkoja. Kolmantena vaihtoehtona on kotihoidon tuen järjestäminen niin, että sillä on todellinen päivähoidon kysyntää alentava vaikutus. Hoidon järjestämisen kannalta on tavoiteltavaa, että mahdollisimman pieni osa alle 3-vuotiaista on päivähoidossa.

Kuntien mahdollinen yhdistyminen ei merkitsisi välttämättä käytännössä muita muutoksia kuin kotihoidon tuen kuntalisän kriteerien ja yksityisen päivähoidon toimintaperiaatteiden yhtenäistämistä.

Ehdotus:

Kaikkien kolmen kunnan alueilla tarvitaan lisää päiväkotipaikkoja. Kuntien mahdollinen yhdistäminen ei vähennä paikkojen tai henkilöstön lisäämistä. Oleellista on käyttää kaikkia niitä keinoja, joilla päivähoidon ja erityisesti kunnallisen päivähoidon kysyntää voidaan hillitä.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

§ 8

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetuksessa olevien määrät lukuvuonna 2012 – 2013:

	Esiopetus	Perusopetus	Yhteensä
Jalasjärvi	66	777	843
Kurikka	151	1.579	1.730
Seinäjoki	721	6.246	6.967

Kurikassa kaikki esioppilaat ovat päiväkodeissa. Jalasjärvellä ja Seinäjoella esiopetusta on myös kouluissa. Jalasjärvellä koulun esiopetuksessa on 40 ja Seinäjoella 55 lasta. Seinäjoella suuri osa koulun esiopetuksesta annetaan alkuopetuksen (1. ja 2. luokat) yhteydessä yhdysluokissa. Jalasjärvellä kouluilla annettava esiopetus tapahtuu erillisissä esiopetusryhmissä.

Perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset vuonna 2011 opetushallituksen mukaan:

Jalasjärvi	8.738 €
Kurikka	8.212 €
Seinäjoki	7.847 €

Oppilaskohtaisiin kustannuksiin ei ole tule kiinnittää liaksi huomiota, koska kustannusten ero johtuu lähinnä kunnan ja kouluverkon rakenteesta. Kustannukset ovat sitä korkeammat, mitä pienempiä kunnan koulut keskimäärin ovat. Muutokset kouluverkossa muuttavat myös kustannuksia, joten Jalasjärvellä vuoden 211 jälkeen tapahtuneet koulujen lakkauttamiset ovat alentaneet kustannuksia yllä olevasta merkittävästi. Uudempia vertailukelpoisia tietoja ei ole kuitenkaan vielä saatavissa.'

Merkittävimmät kustannukset perusopetuksessa aiheutuvat henkilöstö- ja tilakustannuksiin. Pienemmissä kouluissa myös siivous, ruokahuolto- ja välinekustannukset nousevat oppilasta kohti yleensä suurempia kouluja isommiksi. Koululaiskuljetuksista aiheutuu myös huomattavia kustannuksia. Ne ovat riippuvaisia ennen kaikkea kunnan asutuksen keskittymisestä tai hajautumisesta ja tietenkin myös kunnan päättämistä koulukuljetusrajoista. Jalasjärvellä maksuton kuljetus järjestetään niille 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille, joiden koulumatka on yli 3 km. Ylemmillä luokilla raja on 5 km. Seinäjoella kuljetusrajat ovat tällä hetkellä poikkeuksellisen matalat, mutta ensi vuoden alusta ne muuttuvat siten, että 1. – 4. luokkien oppilaille raja on 3 km ja sitä vanhemmilla 5 km.

Kun opettajien palkanmaksun perusteena ovat viikkotunnit, eri kuntien perusopetusten vertailussa varsin yleisesti käytetty mittari on viikkotunnit oppilasta kohden. Viikkotuntimäärien vertailussa on sama ongelma kuin muissakin vertailuissa, eli ne ovat varsin pitkälle riippuvaisia kouluverkon rakenteesta ja koulujen keskimääräisestä koosta.

Kaikkeen peruskoulujen toimintaan käytetty opettajien tuntimäärä oppilasta kohden on seuraava:

Seinäjoki	1,92
Jalasjärvi	2,07
Kurikka	1,90

Seinäjoen peruskoulujen oppilasmäärät
joista

	Yht.	erityisoppilaita
Alakylä	341	2
Alaviitala	49	
Asema	58	2
Haapaluoma	20	
Halkosaari	90	1
Honkakylä	30	
Hyllykallio	320	40
Isokylä	42	2
Jouppi	92	3
Keski-Nurmo	131	3
Kihniä	24	
Kirja-Matti	169	26
Kitinoja	36	
Kivistö	217	1
Koura	33	2
Kärki	247	1
Lintuviita	199	45
Marttila	437	117

+ mamut	17	
Niemistö	139	1
Niittyvilla	17	17
Nurmon		
yläaste	565	45
Pajuluoma	209	2
Pohja	132	18
Sjoen Lyseo	576	47
Sjoen Yhteisk.	546	15
Tanelinranta	262	1
Toivolanranta	243	21
Topparla	50	1
Toukolanpuisto	134	1
Törnävä	268	19
Valkiavuori	389	29
Ylistaron ya	164	12
Yhteensä	6.246	474

Valtuusto on tehnyt periaatepäätöksen, että 2-opetusryhmäisistä kouluista luovutaan syksystä 2014 alkaen. Käytännössä koulu on 3-opetusryhmäinen, jos ikäluokat ovat pysyvästi keskimäärin vähintään 7 oppilasta. Tätä pienempiä kouluja on tällä hetkellä 6, joista Haapaluoman koulun lakkauttamisprosessi on menossa.

Perusopetuksen tulosaluetta johtaa perusopetusjohtaja. Erityispalveluiden tulosaluetta, johon kuuluvat erityisopetus, oppilashuolto, kuljetukset ja avustajapalvelut sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta johtaa erityisopetuksen rehtori. Päätoimista opetushenkilöstöä on tällä hetkellä yhteensä 438 ja muuta henkilöstöä 209.

Perusopetuksen henkilöstö

- Rehtorit 13, lukion ja peruskoulun yhteinen rehtori 1
- Luokanopettajat 199
- Erityisluokan- ja erityisopettajat 72
- Lehtorit 133, peruskoulun ja lukion yhteiset 28
- Tuntiopettajat 40, jopista osa sivutoimisia
- Koulukuraattorit 6
- Koulusihteerit 11
- Koulunkäynnin ohj. ja avustajat 136
- Aamu- ja iltap. toiminnan ohj. 56

Henkilöstön rekrytoinnissa ei ole ollut vaikeuksia. Hakijoita on runsaasti, ja myös sijaisuuksiin on saatu varsin hyvin kelpoisia opettajia.

Muut kouluilla työskentelevät eivät ole suoraan opetuspalveluiden alaisuudessa. Psykologipalvelut saadaan kaupungin sosiaali- ja terveyskeskuksesta. Talonmies-vahtimestaripalveluista vastaa tekniikkakeskuksen tilapalvelut, siivouksesta kaupungin siivouspalvelut ja ruokahuollosta kaupungin ruokahuoltopalvelut.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaryhmiä on 28. Vain erityisoppilailta on aamutoimintaa. Muut ryhmät ovat iltapäiväryhmiä.. Hakijoita toimintaan on enemmän kuin paikkoja, mikä on johtanut siihen, että iltapäivätoimintaan pääsevät kaikki ykkösluokkalaiset, mutta 2. luokan oppilaista vain osa.

Oppilasmäärät ovat voimakkaassa kasvussa. Kasvu johtuu toisaalta muuttoliikkeestä (muuttajista peruskouluikäisiä 40 – 60/ vuosi) ja toisaalta syntyvyyden kasvusta. Alakoulussa

olevat ikäluokat ovat keskimäärin 40 isompia kuin yläkoulussa olevat. Alle kouluikäisten ikäluokat ovat puolestaan keskimäärin 63 alakoulussa nyt olevia isompia ja siis yli 100 oppilasta suurempia kuin nyt yläkoulussa olevat ikäluokat. Erot ovat todella suuret. Kun ensi vuonna 1998 syntyneet aloittavat 9. luokan, heitä on 665. Vuonna 2012 syntyneitä puolestaan asuu Seinäjoella tällä hetkellä 845. Tämä merkitsee sitä, että kouluja on laajennettava ja rakennettava uusia. Tällä hetkellä on suunnittelussa uusi yhtenäiskoulu ja yhden alakoulun merkittävä laajennus, mutta niiden jälkeen tarvitaan nopeasti lisää uusia kouluja.

Lautakunta on määritellyt opetusryhmien maksimikoot seuraavasti:

Alkuopetuksen luokat 24

Alkuopetuksen yhdysluokat 22

Muut luokat 30

Muut yhdysluokat 26

Toisinaan oppilasmääriä on jouduttu 1 – 2 oppilaalla ylittämään, mutta pääsääntöisesti niissä on pysytty. Keskimääräinen luokkakoko on alakouluissa 17,7 ja yläkouluissa 18,6. Jakotuntien ansiosta todellinen ryhmäkoko on kuitenkin vielä tätä alhaisempi.

Jalasjärven peruskoulujen oppilasmäärät:

Kirkonkylä	226
Luopajarvi	65
Metsola	57
Hirvijärvi	54
Koskue	59
Keskikylä	37
Yläaste	261
Yhteensä	759

Henkilöstö

- Rehtorit	2
- Luokanopettajat	28
- Erityisluokan- ja erityisopettajat	11
- Lehtorit	18, perusopetuksen ja lukion yhteiset 5
- Koulusihteeri	1
- Nuorisokuraattori	1
- Avustajat	30, 10 vakinaista ja 20 määräaikaista
- Aamu- ja ip. toim. koordinaattori	1
- Aamu- ja ip. toim. ohjaaja	1

Pitkään on ollut voimassa valtuuston päätös, jonka mukaan kouluverkko rakentuu vähintään 3-opetusryhmäisistä kouluista. Luokkakokoja ei ole erikseen määritely, vaan niistä sovitaan tarvittaessa tapauskohtaisesti. Poikkeuksellisen suuria opetusryhmiä ei kuitenkaan ole.

Oppilasmäärät ovat viime vuosina alentuneet. Jonkin verran erityisesti yläkoululaisten määrä laskee vielä lähivuosina, mutta ikäluokkakehitys on käännytynyt muutama vuosi sitten uudelleen kasvuun. Pidemmällä aikavälillä oppilasmäärä näyttää pysyvän suunnilleen nykyisellä tasolla. Nykyisten koulutilojen arvioidaan riittävän vuosiksi eteenpäin.

Koululaisten iltapäivätoimintaa on 4 ryhmässä, joista yhdessä on myös aamutoimintaa. Koululle ryhmä perustetaan, jos siihen ilmoittautuu vähintään 6 oppilasta.

Kurikan peruskoulujen oppilasmäärät:

Kangas	121
Koivisto	60
Luopa	79

Mieto	74
Paulaharju	297
Peura	225
Säntti	40
Tuiskula	45
Yhteiskoulu	347
Jurvan yläkoulu	140
Yhteensä	1428

Henkilöstö

- Rehtorit
- Luokanopettajat
- Erityisluokan- ja erityisopettajat
- Lehtorit
- Koulusihteerit
- Avustajat 16, joista 7 vakinaista ja 9 määräaikaista
- Ap ja ip toiminnan ohjaajat 15, jotka toimivat myös koulunkäyntiavustajina

Periaatteena on, että koulut ovat vähintään 3-opetusryhmäisiä. Alkuopetuksen luokilla oppilasmääräraja on 22 ja sitä ylemmillä 25, joka voidaan ylittää kahdelle. Rajat ovat valtuuston päättämiä ja ehdottomia. Jos raja ylittyy yhdelläkin oppilaalla, luokka jaetaan.

Ikäluokkien koossa on eroja, mutta kokonaisuudessaan oppilasmäärissä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Jurvan alueella oppilasmäärät ovat kuitenkin hienoisessa laskussa. Koulutilojen määrä on riittävä tulevillekin vuosille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmiä on 6. Ryhmän perustamisen alaraja on 8 oppilasta.

Johtopäätökset:

Seinäjoen, Jalasjärven ja Kurikan perusopetuksen mahdollisella yhdistämisellä ei ole saavutettavissa merkittäviä synergiaetuja. Jos kouluverkkoon tehdään jatkossa muutoksia, perusopetuksen oppilaat sijoitetaan silloinkin pääsääntöisesti nykyisten kotikuntien mukaan, koska etäisyydet ovat suhteellisen pitkät eikä kuntien rajojen läheisyydessä ole missään kohdin molemmin puolin rajaa runsasta asutusta. Erityisopetuksessa voi joissain tapauksissa tilanne olla toinen, mutta yhteistyötä tältä osin tehdään jo nyt.

Pidemmällä aikavälillä yhdistetyssä opetustoimessa toimintaperiaatteet tulee yhtenäistää ja myös käytettävissä olevat resurssit saattaa samalle tasolle. Kun yleensä päädytään siihen, että uudelle kokonaisuudelle määritellään resurssit ja oppilaille edut käytössä olleen korkeimman tason mukaan, tästä seuraa myös lisäkustannuksia. Jos kuitenkin nykyiset kunnat tai osa niiden toiminnoista halutaan yhdistää, opetuksen järjestämisestä ei tälle yhdistämiselle tule missään tapauksessa estettä.

Kuntarakenteesta riippumatta perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja opetustoimen hallinnossa tehdään alueellista yhteistyötä. Alueen kunnilla on yhteisiä hankkeita mm. opettajien koulutuksessa. Kun perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat tulee ottaa 1.8.2016 käyttöön, on päätetty, että laaditaan yhteinen alueellinen opetussuunnitelma.

Ehdotus:

Seinäjoen, Jalasjärven ja Kurikan perusopetukset on mahdollista yhdistää yhdeksi opetuspalveluiden kokonaisuudeksi. Todennäköisesti suurimmat hyödyt saavutettaisiin voimavarojen yhdistämisellä kehittämisessä ja suunnittelussa. Varsinaiseen opetustoimintaan ja sen järjestämiseen yhdistämisellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi todettiin, että perusopetus on lähipalvelua, joten opetustoimen organisaatioiden yhdistäminen ei vaikuttaisi kuntien kouluverkkoon, vaan ne tulee joka tapauksessa suunnitella asutusrakenteen vuoksi nykyisten kuntarajojen pohjalta.

§ 9

Lukiokoulutus

Seinäjoella on kolme lukiota ja Seinäjoen lukiolla vielä toimipiste Peräseinäjoella niin, että kaikissa entisissä kuntakeskuksissa on lukio-opetusta. Kurikassa on kaksi lukiota ja Jalasjärvellä yksi.

Opiskelijoita lukioissa on seuraavasti:

	Nuorten koulutus	Aikuisopiskelijat	Aineopiskelijat
Seinäjoen lukio	798	67	237
Nurmon lukio	291		
Ylistaron lukio	58		
Kurikan lukio	158		43
Jurvan lukio	62		
Jalasjärven lukio	116	1	

Lukioiden henkilöstö:

Seinäjoki

- rehtorit 2, lukion ja perusopetuksen yhteinen rehtori 1
- apulaisrehtorit 2
- lehtorit 64, lukion ja peruskoulun yhteiset 28
- päätoimiset tuntiopettajat 6
- koulusihteerit 3, peruskoulun ja lukion yhteinen 1

Jalasjärvi

- rehtori 1
- lehtorit 4, peruskoulun ja lukion yhteiset 5

Kurikka

- rehtorit 1, lukion ja peruskoulun yhteinen 1
- lehtorit 16, lukion ja perusopetuksen yhteiset 13

Lukiokustannukset opiskelijaa kohti olivat opetushallituksen kustannusraportin mukaan vuonna 2011

Seinäjoki	6.855 €
Kurikka	7.586 €
Jalasjärvi	7.247 €

Lukioissa henkilöstö- ja tilakustannusten osuus on vielä suurempi kuin peruskouluissa. Valinnaisuuden toteuttaminen pienissä lukioyksiköissä on haastavaa, koska opetusryhmistä muodostuu vain muutaman opiskelijan ryhmiä. Tilannetta voidaan korjata etä- ja verkko-opetuksen avulla.. Näitä kursseja opiskelijat voivat valita jo tällä hetkellä useista Etelä-Pohjanmaan lukioista.

Opiskelijaa kohden käytetty opettajien kokonaistuntimäärä viikossa on seuraava:

Seinäjoki	1,58
Jalasjärvi	1,97
Kurikka	1,98

Suurena lukiona Seinäjoen lukiossa vastaava suhdeluku on 1,45. Kun suuri osa kaupungin lukiolaisista opiskelee Seinäjoen lukiossa, koko Seinäjoen suhdeluku jää Kurikkaan ja Jalasjärveen verrattuna varsin matalaksi.

Lukiopalveluiden yhdistämisellä ei sinänsä olisi vaikutuksia lukioverkkoon. Kokonaan toinen asia on pienten lukioiden tulevaisuus. Alle 100 opiskelijan lukioiden toimintaedellytykset eivät ole niin hyvät kuin isompien. Pienten lukioiden toiminnan uudelleenjärjestelyt tai jopa lakkauttamiset riippuvat ennen kaikkea valtakunnallisista lukiokoulutusta koskevista päätöksistä. Seinäjoella on päädytty Etelä-Seinäjoen yksikön osalta siihen, että opiskelijat opiskelevat siellä kaksi ensimmäistä lukiovuotta ja siirtyvät kolmanneksi vuodeksi Seinäjoen lukioon. Näin voidaan paremmin turvata opiskelijoiden valinnanmahdollisuudet.

Johtopäätökset

Lukioiden tulevaisuus on kiinni enemmän valtakunnallisista koulutuspoliittisista ratkaisuista ja tulevasta opiskelijoiden määrästä kuin mahdollisesta lukiokoulutuksen yhdistämisestä samaan organisaatioon. Erilaiset etäopetusratkaisut ovat jo tällä hetkellä mahdollisia, mikä helpottaa yksilöllisten opintomahdollisuuksien tarjoamista pienissäkin yksiköissä.

Kuntatasolla päätetään joka tapauksessa resursseista. Mitä pienempiä opetusryhmät ovat, sitä korkeammat ovat luonnollisesti kustannukset. Päätökset siitä, paljonko lukiokoulutukseen ollaan valmiita panostamaan, tehdään kunkin kunnan omista lähtökohdista.

Jos lukiokoulutus yhdistetään yhdeksi organisaatioksi, mutta kuntaliitokseen ei mennä, vaihtoehtoina ovat joko vastuukuntamalli tai lukioiden siirtäminen koulutuskuntayhtymään. Ainakin toistaiseksi selkein malli on kuntien omien lukioiden jatkaminen. Pienten lukioiden toiminnan järjestäminen kannattaa aloittaa oman kunnan sisällä järjestelemällä isomman ja pienemmän lukion toiminnot järkevästi yhteen. Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat ovat tärkeitä erityisesti pienemmissä yksiköissä, jotta molempien koulumuotojen opetus saadaan hoidettua ammattitaitoisesti ja laadukkaasti.

Ehdotus:

Lukiokoulutus on syytä organisoida ensin oman kunnan lukioiden kesken ja sen jälkeen yhteen sovittaen perusopetuksen kanssa. Vasta tämän jälkeen voidaan ryhtyä selvittämään hallinnollista yhdistämistä yli kuntarajojen. Yhteistyötä yli kuntarajojen tarvitaan kuitenkin joka tapauksessa.

Kuntien yhdistämisestä ei lukiokoulutuksen näkökulmasta ole erityistä hyötyä, mutta ei myöskään haittaa. Lukioiden kehittäminen ei ole ensisijaisesti kiinni kuntarakenteesta. Joka tapauksessa oleellista on lukioiden välisen yhteistyön toimivuus.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi todettiin, että kaikissa kolmessa nykyisessä kunnassa tarvitaan vähintään yksi lukio, koska väestöpohja on tähän riittävä ja myös lukio nähdään lähipalveluna.

§ 10

Ammatillinen koulutus

Seinäjoen osuus Seinäjoen koulutuskuntayhtymästä on 49,49 %, Kurikan 8,23 % ja Jalasjärven 4,79 % eli yhteensä 62,51 %. Kurikka on mukana myös Suupohjan koulutuskuntayhtymässä %:n osuudella. Kuntayhtymän omistusosuutta enemmän merkitystä on äänivallalla. Seinäjoen koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustossa jokaisella jäsenellä on yksi ääni. 39 jäsenestä Seinäjoella on 12, Kurikalla 3 ja Jalasjärvellä yksi. Kuntien yhteinenkään omistusosuus ei riitä kuin 41 %:n ääniosuuteen. Koulutuskuntayhtymän perussopimusta ollaan ammattikorkeakoulun yhtiöittämisen vuoksi kuitenkin uudistamassa. Tässä yhteydessä tavoitteena on saada äänivalta vastaamaan paremmin kunkin kunnan omistusosuutta.

Seinäjoen, Jalasjärven ja Kurikan intressit ammatillisen koulutuksen osalta ovat varsin hyvin samansuuntaiset. Tavoitteena on kehittää sekä Seinäjoella että Kurikassa olevaa ammatillista koulutusta niin, että opiskelupaikkoja nuorille on riittävästi ja koulutus vastaa alueen elinkeinoelämän tarpeisiin.

Ammatillisen koulutuksen käyttökustannusten rahoitus on viime vuosina ollut riittävä. Rahoitusta ollaan kuitenkin kiristämässä. Osa rahoituksesta maksetaan tuloksellisuuden perusteella. Rahoituksen muoto on yksikköhintarahoitus, joka lasketaan koulutuslaoittain valtakunnallisesti toteutuneiden keskimääräisten opiskelijakohtaisten kustannusten mukaan. Rahoitus koulutuksen järjestäjille tulee suoraan opetus- ja kulttuuriministeriöltä, mutta valtio perii kaikilta Suomen kunnilta asukaskohtaista rahoitusosuutta (tänä 354,77 €/asukas), joka on 58,11 % maksettavasta yksikköhintarahoituksesta. Näin valtion oma osuus maksamistaan valtionosuuksista on tosiasiallisesti 41,89 %.

Johtopäätökset

Etelä-Pohjanmaalla ammatillisen koulutuksen järjestäminen on lähes kokonaan koulutuskuntayhtymien vastuulla. Suurin ja tärkein toimija maakunnassa ja erityisesti Seinäjoen, Jalasjärven ja Kurikan kannalta on Seinäjoen koulutuskuntayhtymä. Kuntien jatkaminen itsenäisenä tai yhdistyminen ei sinänsä vaikuta kuntayhtymän opetus- tai muuhun toimintaan. Luonnollisesti yhdistyneen kunnan painoarvo kuntayhtymässä olisi kuitenkin suurempi kuin erillisten kuntien.

Ehdotus:

Ammatillisen koulutuksen kannalta oleellisinta on koulutuksen korkea laatu ja opiskelupaikkojen riittävyys. Kuntayhtymän omistusosuuksilla on tässä suhteellisen pieni merkitys. Kuitenkin koulutuksen ja toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää, että päätöksenteossa otetaan maakunnan keskusalueen nuorten ja elinkeinoelämän koulutukselliset tarpeet riittävässä määrin huomioon.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi todettiin, että koulutuskuntayhtymien tulee jatkossa tulla toimeen valtionosuuksilla ja omalla tulorahoituksellaan niin, että jäsenkunnilta ei peritä erillisiä maksuosuuksia.

§ 11

Kansalaisopisto

Seinäjoella ja Jalasjärvellä on kunnalliset kansalaisopistot. Kurikassa kansalaisopistotoiminnan järjestäjä on Kurikkalan Settlementti ry, jota kaupunki avustaa. Kansalaisopiton menoista palkkakustannukset muodostavat ylivoimaisesti suurimman osan. Muilla kustannuksilla on varsin pieni merkitys.

Kansalaisopistot järjestävät opetus- ja harrastustoimintaa varsin pitkälle kysynnän mukaan. Rahoitus muodostuu valtionosuuksista, kurssimaksuista ja kunnan osuudesta tai avustuksesta. Valtionosuutta maksetaan tuntiperusteisesti. Valtionosuustunteja opistoilla on yleensä 10 – 20 % vähemmän kuin varsinaista opetusta. Seinäjoki saa valtionosuutta kansalaisopistotoimintaan tänä vuonna 24.624 tunnista (todellinen tuntimäärä n. 30.000) yhteensä 1.105.310 €, Jalasjärvi 5.272 tunnista yhteensä 236.647 € ja Kurikkalan Settlementti 9.353 tunnista 432.681 €. Kurikkalan Settlementin valtionosuutta korottaa hieman ALV-kompensaatio, mutta tosiasiallisesti valtionosuudet ovat tuntia kohden samalla tasolla.

Kunnille jäävät nettomenot ovat opetustuntia kohden suunnilleen samalla tasolla, koska valtionosuuksien lisäksi kurssimaksuissakaan ei ole suuria eroja. Kurssimaksut kattavat kokonaiskustannuksista reilut 20 %.

Kansalaisopistoissa järjestetään todella paljon erilaisia kursseja ja muuta toimintaa. Opetuksesta suurimman osan hoitavat sivutoimiset tuntiopettajat. Rehtoreiden ja päätoimisten opettajien vastuulla on suunnittelu, johon heidän työmäärästään kuluu merkittävä osa. Kansalaisopistojen varsinaiseen toimintaan opistojen yhdistyminen ei juurikaan vaikuttaisi, mutta suunnitteluun ja kehittämiseen kyettäisiin järjestämään paremmin resursseja. Toiminnan luonteesta johtuen hallinnon sijainnilla ei ole käytännössä merkitystä, vaan koko alueellisen kansalaisopiston hallinto voitaisiin keskittää yhteen paikkaan. Sen sijaan varsinainen toiminta jatkuisi nykyiseen tapaan ja nykyisissä toimipisteissä.

Päätoiminen henkilöstö

Seinäjoen kansalaisopisto

- o Rehtori 1
- o Apulaisrehtori 1
- o Suunnittelijaopettajat 4
- o Opettaja 1
- o Toimistosihteerit 5

Jalasjärven kansalaisopisto

- o Rehtori 1
- o Opettaja 1

Kurikan kansalaisopisto

- o Rehtori 1, osa-aikainen
- o Toimistosihteerit

Johtopäätökset

Kansalaisopistotoiminnan yhdistämisellä kyettäisiin lisäämään resursseja suunnitteluun ja kehittämiseen, joihin kansalaisopistoissa yleensä kyetään nykyisillä voimavaroilla panostamaan riittämättömästi. Taloudellisia säästöjä saataisiin tuskin aikaan, mutta toiminnan laatua saataisiin parannettua ja ehkä määrääkin lisättyä.

Ehdotus:

Kansalaisopistojen yhdistäminen yhdeksi isoksi opistoksi mahdollistaisi paremmat henkilöresurssit suunnitteluun ja kehittämiseen, joten yhdistämisellä olisi saavutettavissa hyötyjä. Mikäli kunnat eivät yhdisty, hallinnon järjestämistä vastuukuntamallilla kannattaisi selvittää.

Päätös:

Todettiin, että kaikissa kunnissa ollaan tyytyväisiä tämänhetkisiin kansalaisopistopalveluihin. Halukkuutta yhdistämisen selvittämiseen ei tässä vaiheessa ole. Jos kunnat aloittavat jossain vaiheessa varsinaiset yhdistymisneuvottelut, kansalaisopistotoiminnasta ja sen järjestämismallista tehdään erillinen selvitys.

§ 12

Musiikkiopisto ja muu taiteen opetus

Taiteen perusopetuksesta musiikin opetusta on kaikissa kunnissa. Seinäjoella on lisäksi kansalaisopiston hallinnoima taidekoulu Oiva, jossa annetaan kuvataiteen perusopetusta. Kansalaisopistossa on myös teatteritaiteen ja rytmimusiikin perusopetusta. Tanssin perusopetusta antavat yksityiset Seinäjoen baletti- ja tanssiopisto ja Miloff tanssiopisto. Käsityön perusopetusta tarjoaa Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuusyhdistyksen Näppi-käsityökoulu.

Seinäjoki ja Kurikka ovat yhdessä Alavuden ja Vimpelin kanssa musiikkiopistoa ylläpitävän Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston kannatusosakeyhtiön osakkaita. Seinäjoen omistusosuus on 66,3 % ja Kurikan %. Musiikkiopiston kustannukset jaetaan siten, että hallinnon menot jaetaan kunkin toimipisteen opetustuntien suhteessa ja toimipisteen kustannuksista vastaa toimipisteen sijaintikunta. Valtionosuudet jaetaan opetustuntien suhteessa ja sijaintikunta saa oman opetuspisteensä opintomaksut, minkä jälkeen kunnat maksavat kannatusosakeyhtiölle avustuksena näin jäävät nettomenot. Seinäjoen avustuksen määrä tänä vuonna on 640.000 € ja Kurikan 100.000 €.

Jalasjärvellä on Alajärven musiikkiopiston opetuspiste, jonka nettokustannukset Jalasjärvelle ovat tänä vuonna 157.000 €.

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoa suunnitellaan kunnallistettavaksi. Tämän jälkeen Seinäjoki toimisi vastuukuntana ja järjestäisi musiikkiopistopalveluita nykyisille kannatusosakeyhtiön osakkaille ja muillekin kunnille, jos ne niin haluavat. Nettokustannusten on arvioitu hieman alenevan nykytasosta, kun tukipalveluissa voidaan käyttää kaupungin tukipalveluita ja saavuttaa näin merkittäviä synergiaetuja.

Kun Alajärvi vastaa musiikkiopistoa lukuun ottamatta kaikista Vimpelin sivistystoimen palveluista, siellä on ryhdytty suunnittelemaan myös musiikin opetuksen hankkimista Alajärven musiikkiopistolta. Samassa yhteydessä olisi hyvä tutkia Jalasjärven musiikkiopistotoiminnan siirtäminen osaksi Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoa.

Johtopäätökset

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston kunnallistamisella pyritään saamaan toimintaan lisää tehokkuutta ja taloudellisuutta. Seinäjoki voi vastuukuntana huolehtia nykyisten musiikkiopiston toimipisteiden ja tarvittaessa myös Jalasjärven musiikkiopistopalveluista. Vimpelin siirtyessä Alajärven vastuulle ja Jalasjärven Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoon molempien opistojen alueet muodostuisivat sekä maantieteellisesti että toiminnallisesti tarkoituksenmukaisemmiksi.

Ehdotus:

Esitetään, että mahdollisuudet Jalasjärven musiikkiopistotoiminnan siirtämiseksi Etelä-Pohjanmaan musiikkiopiston hoidettavaksi selvitetään kuntarakennerekonoista riippumatta.

Päätös:

Todettiin, että Jalasjärvellä ollaan erittäin tyytyväisiä Alajärven musiikkiopiston toimintaan ja tarjontaan, joten Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoon siirtyminen ei ole ajankohtaista.

§ 13**Seuraava kokous**

Seuraava kokous on keskiviikkona 28.8. klo 13 Jalasjärvellä.

Kokouksessa käsitellään

- o kirjastopalvelut
- o kulttuuripalvelut
- o Liikuntapalvelut
- o Museopalvelut ja
- o Nuorisopalvelut